

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Bu broşür Türk Yargı Sistemi konusunda size temel bilgi vermek amacı ile hazırlanmıştır. Kolayca anlaşılabilmesi amacı ile mümkün olduğunca sadeleştirilmiş ve hukuki terimler kullanılmamaya özen gösterilmiştir. Sadece bu broşür de yer alan bilgilere dayalı işlem yapmak hak kayıplarına sebep olabilir. Temel haklarınızı öğrendikten sonra hukuki yardım almanız menfaatinize olabilir.

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

 magdurbilgi.adalet.gov.tr

 magdur@adalet.gov.tr

 [magdurhaklari](https://www.facebook.com/magdurhaklari)

 [magdurhaklari](https://twitter.com/magdurhaklari)

TANIK (ŞAHİT) KİMDİR? HAKLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ NELERDİR?

> TANIK (ŞAHİT) KİMDİR?

Tanık (şahit), dava konusu olay hakkında bilgi sahibi olan; ancak dava konusu olayın tarafı olmayan kişidir.

> TANIKLIK ZORUNLU MUDUR?

Evet. Tanık olarak gösterilen kimse ilgisine göre Cumhuriyet Başsavcılığına veya mahkemeye gelmek, bildiklerini anlatmak ve doğru söylediğine dair yemin etmek zorundadır. İstisnai durumlarda kanunda sayılan kişiler tanık (şahit) olmaktan çekinebilirler. Ancak bu durumda da tanıklıktan çekinme hakkı olan kişinin ilgisine göre Cumhuriyet Başsavcılığına veya mahkemeye gelerek tanıklıktan çekindiğini bildirmesi zorunludur.

Tanıklıktan Çekinme:

Tanıklık yasal bir yükümlülüktür. Ancak kişinin bir yakınını zor durumda bırakacak olması hayatın gerçekleriyle ve adaletle bağdaşmaz. Ayrıca bu kişilerin verdiği ifadenin güvenilir olup olmadığı her zaman tartışmalı olacaktır. Bu nedenle bazı kişiler için istisna getirilmiş ve onların tanık olmaktan vazgeçmelerine olanak tanınmıştır.

Tanıklıktan Çekinebilecek Kişiler:

Hukuk davalarında taraflardan birinin; ceza yargılamasında şüpheli veya sanığın nişanlısı, evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi eşi, arasında evlatlık bağı bulunanlar, hukuk davalarında üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya kayın hısımları (kardeş, kardeşin çocuğu (yeğen), amca, hala, dayı, teyze ve eşinin aynı derece akrabaları), koruyucu aile ve onların çocukları ile koruma altına alınan çocuk kişisel nedenlerle tanıklık yapmaktan çekinebilir.

Beyanı, yukarıda belirtilen kişisel nedenlerle tanıklıktan çekinme hakkı olan kimselerden birine doğrudan doğruya maddi bir zarar verecekse veya aynı kişilerden birinin şeref veya itibarını ihlal edecek ya da ceza soruşturmasına veya kovuşturmasına sebep olacaksa tanık tanıklıktan çekinebilir.

> BİLMEDİĞİM KONUDA TANIK OLARAK GÖSTERİLDİM, NE OLACAK?

Tanık olarak gösterildiğiniz olayda bilgi sahibi değilseniz mahkemeye gidip, bilgi sahibi olmadığınızı bildirmeniz gerekir.

> GİTMEZSEM NE OLUR?

Tanıklık için adliye gitmezseniz polis ya da jandarma zoruyla götürülebilirsiniz. Bu nedenle oluşacak masrafları ödemek zorunda kalabilirsiniz.

> GİDEMEMEYECER DURUMDAYIM, NE OLACAK?

Mazeretinizi derhal çağırıldığınız Cumhuriyet Başsavcılığına veya mahkemeye yazılı olarak bildiriniz. Size gelen çağrı kâğıdında (davetiyede) sizi çağırın Cumhuriyet Başsavcılığı veya mahkeme adı ile soruşturma veya dava numarası yazılıdır. O makama hitaben, soruşturma veya dava numarasını da belirterek bir dilekçe yazmalısınız. Ancak her türlü mazeretin kabul görmeyeceğini unutmayınız. “Çok işim var”, “o gün arkadaşla buluşacağım”, “dükkânda duracak kimse yok” gibi beyanlar mazeret sayılmaz. Mazeretinizin yetkili makam tarafından kabul edilmesi halinde beyanınızın alınması için bir başka gün tayin edilerek size yeniden çağrı kâğıdı çıkarılır. Mazeretinizin kabul edilmemesi halinde ise polis ya da jandarma zoruyla götürülebilirsiniz.

> NE ANLATMAM GEREKİR?

Bildiklerinizi doğru olarak anlatınız. Bizzat şahit olmadığınız şeyleri anlatıyorsanız mutlaka bunu belirtiniz. Örneğin boşanma davasında

tanıksanız ve Ahmet’in karısını dövdüğünü etraftan sürekli duyduğunuz için biliyorsanız; Hâkim size “Ahmet karısını döver miydi?” diye sorduğunda; “Evet, Ahmet karısını döverdi” değil, “Evet, komşular Ahmet’in karısını devamlı dövdüğünü söylerlerdi” diye cevaplayınız.

> YALAN SÖYLERSEM NE OLUR?

Yalan tanıklık suçtur. Hâkim yalan söylediğinizi düşünürse hakkınızda işlem yapılması için Cumhuriyet Başsavcılığına bildirir. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma sonucunda hakkınızda kamu davası açılması hâlinde hapis cezası alabilirsiniz. Bu durum sabıka (adli sicil) kaydınıza işlenir. Yalan söylediğiniz sonradan anlaşılırsa önceki mahkeme kararı geçersiz sayılıp yeniden yargılamaya yapılabilir. Hapis cezası dışında karşı tarafın tazminat talebiyle de karşı karşıya kalabilirsiniz.

> İFADEMİ YAZILI VERSEM OLMAZ MI?

Kural olarak hayır. Tanık olarak hâkimin karşısına geçmek ve sorularına sözlü olarak cevap vermek zorundasınız. Ancak rakama ilişkin sorular veya teknik konular gibi yazılı olmadan net cevap veremeyeceğiniz konular olursa hâkimden bu konuda izin talep edebilirsiniz.

Ancak hâkim gerekli görülen hâllerde, tanığın sözlü olarak dinlenmesi yerine, belirlenecek süre içinde cevaplarını yazılı olarak bildirmesi için tanığa soru kâğıdı gönderilmesine karar verebilir. Hâkim, verilen yazılı cevapların yetersiz olması hâlinde, tanığı dinlemek üzere davet de edebilir.

> MAHKEMEYE GİDECEĞİM, NE YAPMALIYIM?

Size gönderilen davetiyede hangi mahkemede, hangi gün ve saatte dinlenmek üzere tanık olarak çağırıldığınızı yazmaktadır. O gün ve saatte orada hazır bulunmanız yeterlidir. Duruş-mada sizin dinleneceğiniz zaman geldiğinde mübaşir isminizi okuyarak sizi içeri alacaktır. Mübaşir çağırılmadan salona giremezsiniz.

> NEDEN DURUŞMAYI İZLEYEMİYORUM?

Şahitlik yapacak kişinin tarafsız olması ve doğruları anlatması beklenir. Duruşmayı izlediğiniz takdirde etkilenmeniz, olayları anlatan diğer kişileri dinleyip şaşırmanız ihtimali doğacağı için sıra size gelene kadar dışarıda beklemek zorundasınız. Tanıklar ayrı ayrı dinlenir ama gerektiğinde yüzleştirilebilir.

> DURUŞMADA NE YAPACAĞIM?

Kimlik kartınızı mutlaka yanınızda götürün. İçeri girdiğinizde önce kimlik bilgileriniz zapta geçirilip, kontrol edilir. Tarafları tanıyıp, tanımadığınızı sorulur. Dava konusu olan olayla bir ilginiz bulunup bulunmadığı sorulur. Bu sorulara açıklık ve doğrulukla cevap veriniz. Tarafları tanıyorsanız veya dava konusu olan olayla bir bağlantınız, dava sonucu ortaya çıkacak durumdan bir menfaatiniz varsa mutlaka söyleyiniz.

Uluslararası koruma başvuru sahibi, uluslararası koruma statü sahibi veya geçici koruma faydalanıcısı iseniz de tanık olabilirsiniz. Eğer Türkçe bilmiyorsanız savcılık veya mahkeme tarafından bir tercüman görevlendirilir. Görevlendirilen bu tercüman için sizden herhangi bir ücret talep edilmez.

İŞİM GÜCÜM KALDI, YOL MASRAFI YAPTIM BUNLAR NE OLACAK?

Harcadığınız zaman göz önünde tutularak size ücret takdir edilir. Ayrıca başka bir şehirden geldiyseniz yaptığımız seyahat ve ikamet masraflarının karşılanması yasanın size tanıdığı bir haktır. Bu masrafları ilgisine göre Cumhuriyet Başsavcılığından veya mahkemeden talep edebilirsiniz.